

речення», «Так і ні», «Коло ідей», «Чотири кути», «Інтерактивна дискусія», «Ажурна пилка», «Прес», «Снігова куля» тощо. Діалог – це зіткнення різних точок зору. І завдання учителя – зуміти навчити без остраху, висловлювати власну думку, не ображаючи іншого.

Усі запропоновані стратегії розвитку критичного мислення, при оптимальному застосуванні та поєднанні, здатні значно підсилити ефективність освітнього процесу в початковій ланці й отримати гідний результат у вигляді компетентностей, необхідних для життя та подальшого навчання молодших школярів.

Отже, критично мислити – не означає піддавати сумніву або критикувати усе почуте, а розумно, зважено розглядати різноманітні підходи для винесення обґрунтованих суджень і рішень. Вважаємо, що найбільш продуктивною технологією, за допомогою якої можна сформулювати нову інноваційну особистість, є технологія розвитку критичного мислення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : Розпорядження КМУ від 14 грудня 2016 р. № 988-р.

2. Державний стандарт початкової загальної освіти. [Електронний ресурс]. URL : <http://www.mon.gov.ua/ua/often-requested/state-standards/>

3. Тягло А. В. Критическое мышление на основе элементарной логики : учеб. пособие. Харьков: Центр усовершенствования социологического образования, 2001. 210 с.

4. Ліпман М. Чим може бути критичне мислення. Вісник програм шкільних обмінів. 2006. № 27. С. 17-23.

5. Lipman M. (1988). Philosophy goes to school. Philadelphia: Temple University Press. 229 p.

Шевчук Ірина Анатоліївна,
*студентка 1 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Науковий керівник:
Хом'як Ольга Анатоліївна,
*к. пед. наук, доцент кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ «ДИЗАЙН І ТЕХНОЛОГІЇ» В УМОВАХ КОМПЕТЕНТІСНОЇ ОСВІТИ

Серед основних завдань, які постають перед сучасною школою, особлива увага звертається на творчий розвиток школярів. Навчальний процес має бути для дитини не лише засобом здобуття знань, без яких вона не може обійтися у повсякденному житті, а має викликати бажання йти шляхом власного розвитку, знаходячи щось нове, цікаве, отримуючи при цьому естетичне задоволення від почутого, побаченого й пережитого.

Предмет «Дизайн і технології» тісно пов'язаний із розвитком творчої активності учнів. Адже, за своєю сутністю, це – предмет творчий, тому при його вивченні необхідно змістити акценти від фактично ремісничого навчання до формування та розвитку творчої ініціативи, пошуку, інтелектуального навчання його змісту, створення реальних умов для реалізації індивідуальних можливостей особистості кожного учня [4].

Творча діяльність емоційна, приваблива для учнів, впливає на всі сторони життя особистості, допомагає задовольнити потреби у діяльності, самопізнанні; спонукає до пошуку. Саме у творчій діяльності розвиваються якості творчої особистості. Відомо, що творчі здібності учнів найбільш ефективно розвиваються у ході продуктивної творчої діяльності. Творчість, індивідуальність, фантазія проявляються у навіть мінімальному відході від зразка.

Завдання вчителя полягає у розвитку творчого потенціалу учнів. Вчитель повинен сприяти пробудженню інтересу до пізнання, розвивати вміння та навички самостійно працювати, творчо ставитися до виконання завдання.

Пропонується для розвитку творчих здібностей учнів:

– застосовувати на заняттях трудового навчання художньо-конструкторські задачі [2]. Художнє конструювання відіграє важливу роль у розвитку творчих здібностей. Предмети, явища навколишнього середовища викликають у людини певні відчуття, через певні рецептори, зокрема зорові, слухові та інші. Під час розв'язування задач розвивається уява, просторове мислення, образотворчі навички, відчуття гармонії, гарного смаку та інші, які є необхідними для загального розвитку творчої особистості.

– проводити заняття, на яких учні виготовляють різні вироби з природних матеріалів. Адже природний матеріал активізує уяву учнів, змушує їх переживати естетичні переживання, викликає потребу в творчому збагаченні. Для більш широкого використання творчого потенціалу учнів потрібно придумувати і виготовляти не однотипні вироби, які відмінні за формою та композиванням [1].

– використовувати на уроках трудового навчання технічну документацію з неповними даними, як засіб розвитку творчих здібностей учнів. Технічна документація регламентує діяльність учнів. Одна з методик полягає у тому, що кількість даних в технічній документації, в процесі навчання,

зменшується. Це дає можливість учням творчо приступити до вирішення завдання [4].

– практикувати на заняттях трудового навчання колективне обговорення індивідуальних творчих завдань. При такій організації праці на розвиток творчих здібностей учнів впливає ряд суб'єктивних факторів. Колектив спонукає учня до більш активної діяльності. Колективне обговорення індивідуальних завдань сприяє підвищенню мотивації та уваги учнів до виконання своїх творчих завдань. Вчитель при цьому може організувати змагання на досягнення кращих результатів [3].

– оздоблювати вироби, які виготовляють учні. Вважається, що виготовляючи на уроках ті чи інші вироби поряд з технологічними і технічними в рівній мірі вирішуються і художньо-конструкторські задачі, навіть якщо вони не вирізняються в самостійні. Учні, виготовляючи виріб, прагнуть надати йому красивого вигляду. Для цього вчитель дає їм завдання, що полягає у розробці орнаменту, форми, способу оздоблення свого майбутнього виробу. В ході практичних занять учні виготовляють виріб і оздоблюють його власноруч розробленим орнаментом [4].

При виборі форм та методів роботи з учнями на уроці особливу увагу необхідно звертати на застосування засобів, що активізують самого учня: ділові, рольові ігри, аналіз конкретних виробничих ситуацій, проблемний виклад матеріалу та інші. Використовуючи ділові, рольові та інші ігри як засіб розвитку творчої активності учнів, учитель вирішує ряд завдань:

- цілеспрямовано знайомить школярів із змістом професії;
- розкриває учням специфіку професійної діяльності;
- розвиває вміння співвідносити свої інтереси і здібності з вимогами професії;
- досягає відповідності навчальних та пізнавальних інтересів з професійними;
- формує активну позицію школярів в оволодінні професією, виховує потребу реалізувати свої інтереси в діяльності.

При цьому особливу увагу треба звертати на розвиток самостійності творчих здібностей учнів, бо через творчість найбільш повно проявляються професійні інтереси і нахили учнів [5].

Отже, проблема розвитку творчих здібностей учнів на уроках «Дизайн і технології» є на сучасному етапі актуальною у передовому педагогічному досвіді кращих вчителів трудового навчання, методистів, які пропонують застосовувати з цією метою різноманітні шляхи і методи, зокрема:

- використання на заняттях природних матеріалів;
- колективне обговорення індивідуальних творчих завдань;
- диференціювання виробничо-технічних задач;
- використання технічної документації з неповними даними;
- застосування художньо-конструкторських задач;
- застосування методів творчої діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бровченко А. Н. Природний матеріал на уроках трудового навчання. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 1997. №2. С. 28-29.
2. Дубова Н. А. Мотивація творчої діяльності учнів на уроках обслуговуючої праці. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2004. №2. С. 8-10.
3. Зайцева О. Д. Творча діяльність як засіб розвитку професійних інтересів школи у процесі трудового навчання. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 1999. №15, С. 10-13.
4. Терещук А. І. Методи творчої діяльності на уроках трудового навчання. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2006. №1. С.19-23.
5. Ушинський К. Д. Избрание педагогические сочинения. Москва: Педагогіка, 1984. Т. 2. 656 с.

Шевчук Ірина Олександрівна,
студентка 1 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»

Науковий керівник:
Хом'як Ольга Анатоліївна,
к. пед. наук, доцент кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: ОСНОВНІ АСПЕКТИ, ФУНКЦІЇ, ПЕРЕВАГИ

*В школі мирно вчаться діти –
Це життя людського квіти!
Серед них є більш тендітні,
Більш допитливі й привітні,
Більш вразливі й загадкові,
Що чекають допомоги.*

*Кожен з них це – є Людина,
Неповторна і єдина,
Яка хоче мирно жити,
І науки в школі вчити,
Адже знати і уміти
Здатні й особливі діти!*

Оксана Коток